

«Οι SPIERER: Ένα άγνωστο κεφάλαιο του φιλελληνισμού της Γενεύης»

Από το [Facebook του Προξενείου της Ελλάδας στη Γενεύη](#): Το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στη Γενεύη διοργάνωσε, την Τετάρτη 3 Μαΐου 2023, εκδήλωση για την αναγνώριση των εξαιρετικών ανθρωπιστικών πράξεων της εβραϊκής οικογένειας Spierer από τη Γενεύη, που προστάτεψε και σώσε χιλιάδες Έλληνες στην Ανατολική Μακεδονία και τη Σμύρνη.

Με τίτλο «Οι SPIERER: Ένα άγνωστο κεφάλαιο του φιλελληνισμού της Γενεύης», η τελετή -που πραγματοποιήθηκε στο Παλάτι Έιναρντ, ένα τόπο συμβολικό, καθώς αποτελούσε την κατοικία του πιο διάσημου Ελβετού Φιλέλληνα- είχε ως στόχο να κάνει γνωστή αυτήν την εκπληκτική ιστορία στη Γενεύη, την πόλη των Spierer, αλλά και το ιστορικό λίκνο του φιλελληνισμού, που συνδέεται με την Ελλάδα με στενούς δεσμούς φιλίας που διαρκούν ήδη δύο αιώνες.

Ο καθηγητής Κωνσταντίνος Σταματόπουλος περιέγραψε το ιστορικό πλαίσιο, ενώ ο κ. Έμιλ Σπίρερ μίλησε για την ανθρωπιστική δράση του Σαρλ Σπίρερ και των αδελφών του κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής της Ανατολικής Μακεδονίας, από το 1916 έως το 1918. Στη συνέχεια, ο κ. Ντανιέλ Χαλπερίν παρουσίασε την ανθρωπιστική δράση του Λέον Σπίρερ και των αδελφών του κατά την Καταστροφή της Σμύρνης το 1922. Ο κ. Σαρλ Σπίρερ εξέφρασε τις ευχαριστίες της οικογένειας.

Είναι αναγκαίο καθήκον να αναδειχθεί αυτή η άγνωστη ιστορία των 4 αδελφών - Σαρλ, Ερμάν, Λέον και Έμιλ - οι οποίοι ήταν καπνοβιομήχανοι στη Σμύρνη και οι οποίοι ήταν ενεργά παρόντες σε κρίσιμα ιστορικά γεγονότα που σημάδεψαν τη συλλογική συνείδηση των Ελλήνων.

Το 1916, όταν οι Βούλγαροι, σύμμαχοι των Οθωμανών και των Γερμανών, εισβάλλουν στην Ανατολική Μακεδονία, ο Σαρλ Σπίρερ, εκμεταλλευόμενος την ιδιότητά του ως Ελβετού πολίτη, με τη συναίνεση και την υποστήριξη των αδελφών του, προέβη σε μια αξιοθαύμαστη ενέργεια για να παράσχει βοήθεια στον ελληνικό πληθυσμό. Οργάνωσε εφοδιασμό και συσσίτια· διαπραγματεύθηκε την απελευθέρωση κρατουμένων, πλήρωσε για την απελευθέρωση ομήρων και συνέχισε να πληρώνει τους μισθούς των ανθρώπων που απελάθηκαν, φυλακίστηκαν ή δολοφονήθηκαν με τη μορφή συντάξεων στις οικογένειές τους.

Χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά, πιθανότατα περισσότεροι από δέκα χιλιάδες, του οφείλουν τη ζωή τους. Η Ελλάδα τίμησε επανειλημμένως τον Σαρλ, αλλά αυτός ποτέ δεν μίλησε για το γεγονός αυτό και δεν έγραψε τίποτα σχετικά με αυτήν τη δραματική περιπέτεια.

Η δεύτερη ανθρωπιστική πράξη που τιμήθηκε ήταν αυτή του Λέον και του Έρμαν Σπίρερ κατά τη διάρκεια της καταστροφής της Σμύρνης, το 1922.

Όταν οι τουρκικές δυνάμεις έφθασαν στη Σμύρνη, τον Σεπτέμβριο του 1922, η κατοχή της πόλης εξελίχθηκε γρήγορα σε φρίκη. Η βία πολλαπλασιάστηκε έως ότου, στις 13 Σεπτεμβρίου, πυρπολήθηκε η αρμενική συνοικία. Ο πυρκαγιά εξαπλώθηκε γρήγορα και η πόλη μετατράπηκε σε μια τεράστια κόλαση.

Ο Λέον ήταν ο μόνος από τους αδελφούς που βρισκόταν στη Σμύρνη. Την ίδια ημέρα, κατάφερε να βρει θέση για την έγκυο σύζυγό του και τους γονείς του στο τελευταίο ατμόπλοιο που αναχώρησε από τη Σμύρνη. Έπειτα, αποφάσισε να επιστρέψει στις αποθήκες του, στη Λα Πουέντ, που είχε γλυτώσει από τις φλόγες, για να φροντίσει τους υπαλλήλους της επιχείρησής του. Τους υποδέχτηκε μαζί με τις οικογένειές τους και φρόντισε για την επιβίωσή τους.

Για να προστατεύσει τους ανθρώπους που φιλοξενούσε, ζήτησε να βαφτούν σεντόνια στα χρώματα της ελβετικής σημαίας και να κρεμαστούν στις προσόψεις των κτηρίων. Κανένας Τούρκος δεν μπήκε στην αποθήκη!

Ο Έρμαν, που έπασχε από φυματίωση, έφτασε στη Σμύρνη δέκα μέρες αργότερα, στις 25 Σεπτεμβρίου. Τα αδέρφια αγόρασαν και εξασφάλισαν ένα ατμόπλοιο που μετέφερε περίπου 1.500 πρόσφυγες προς την Καβάλα, όπου ο Σαρλ τους υποδέχθηκε και φρόντισε για αυτούς. Στη συνέχεια, η αποθήκη γέμισε νέους πρόσφυγες και πολλά άλλα πλοία ενοικιάστηκαν για να τους μεταφέρουν στον Βόλο, τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα. Ο Έμιλ, από την Κωνσταντινούπολη, παρείχε οικονομική ενίσχυση στους αδελφούς του για να υποστηρίξει τη δράση τους.

Η καταστροφή της Σμύρνης προκάλεσε τον θάνατο εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων μέσα σε δύο εβδομάδες. Ο Λέον και ο Έρμαν έσωσαν ανάμεσα σε 5.000 και 15.000 γυναίκες, παιδιά και άνδρες από τις ελληνικές, αρμενικές και εβραϊκές κοινότητες. Ο Σαρλ τους υποδέχθηκε και τους φρόντισε μέχρις ότου ξαναοργανώσει, μαζί με τα αδέρφια του, τα εργοστάσιά τους στη Μακεδονία για να προσφέρει εργασία σε όλους. Εν τω μεταξύ, παρείχαν συντάξεις σε εκατοντάδες ορφανά και χήρες.

Ο Έρμαν απεβίωσε το 1927, σε ηλικία 40 ετών, από φυματίωση. Ο Λέον, που είχε ήδη βιώσει την πυρκαγιά στη Θεσσαλονίκη, τον Αύγουστο του 1917, επηρεάστηκε βαθιά από αυτά τα γεγονότα και μέχρι το τέλος της ζωής του ποτέ δεν μίλησε για όσα είχε βιώσει.

Οι 4 αδελφοί επέλεξαν να μην δημοσιοποιήσουν αυτές τις εξαιρετικές πράξεις τους. Οι ελβετικές αρχές και η ίδια η οικογένεια δεν γνώριζαν την ιστορία τους.

Ο Έλληνας ιστορικός κ. Δήμητρης Χατζηδημητρίου ανέλαβε την ιστορική έρευνα για τις πράξεις της οικογένειας, προκειμένου να διατηρηθεί και να μεταδοθεί η μνήμη τους.

Για πρώτη φορά στη Γενεύη, με την παρουσία εκπροσώπων των αρχών, του μόνιμου αντιπροσώπου της Ελλάδας στα Ηνωμένα Έθνη, του πρεσβευτή Παπαϊωάννου, των ελληνικής και ισραηλιτικής κοινότητας, και πλήθους φιλελλήνων, αυτήν η ιστορία ανασύρθηκε από το παρελθόν και ήρθε στο φως.

Ένα μεγάλο Ευχαριστώ στον Δήμο της Γενεύης για την πολύτιμη υποστήριξη του και για την παροχή του Παλατιού Έιναρντ για τη διεξαγωγή της τελετής και ιδιαίτερα στην κυρία Χριστίνα Κίτσου, δημοτική σύμβουλο, για την παρουσία της και την ομιλία της στην τελετή ως εκπρόσωπος της Γενεύης, αυτής της θαυμάσιας πόλης που μας υποδέχεται με τόση ζεστασιά.

Πηγή: [Facebook του Γεν. Προξενείου της Ελλάδας στη Γενεύη](#)